

Vstupy SČP ČLS JEP pro přípravu SWOT analýzy k eliminaci rakoviny děložního čípku v ČR

Silné stránky (Strengths)

- Zavedený a auditovaný národní screeningový program pro karcinom děložního hrdla s legislativním ukotvením a periodickými audity včetně statistického vyhodnocování.
- Dlouhodobě nastavené parametry pro všechny zapojené poskytovatele (gynekologická pracoviště, cytologické laboratoře, a analytické zázemí), Kontinuita poskytuje dlouhodobě porovnatelná data ke sledování úspěšnosti Programu.
- Řízení Programu ze strany MZČR, zajišťující finanční zdroje, vyhodnocování programu a rozvoj (např. úprava schématu začleněním HPV testace na podnět odborných společností a výzvy WHO)
- Odborná úroveň a kompetence zapojených lékařů a screenerů: Jsou stanovena kritéria pro požadované vzdělání screenerů a zaveden systém specializačního vzdělávání a doškolování, včetně jeho finančního zajištění
- Akreditace screeningových laboratoří dle evropské normy pro zdravotnická zařízení EU ČSN 15189:2022, s periodickými audity akreditační autoritou a programem EHK.
- Existence a plošná akceptace doporučení odborných společností pro řešení abnormálních nálezů ze screeningu.
- Zajištění sítě pracovišť patologie, která vyhodnocují diagnostické biopsie a operačních vzorky (převážně konizáty) dle doporučení WHO a odborné společnosti, s možností standardizovaného reportování do systému.
- Nízká finanční náročnost Programu.
- Neustálé zlepšování kvality cytologického screeningu pomocí zpětné vazby (vyhodnocování neshod cyto - bio).

Slabé stránky (Weaknesses)

- Elektronizace a sdílení dat elektronickou cestou
- Ztráta historie pacientky pro vyhodnocování nálezu a HPV statusu díky migraci pacientek mezi poskytovateli.

- Stále nízká míra využívání dostupných nástrojů - HPV testace ve věkových skupinách v rámci preventivní prohlídky i nedostatečné využívání indikované/reflexní HPV typizace
- Nedodržování indikačních kritérií a pravidel Programu zadavatelí vyšetření (především věk pacientky, intervaly pro duplicitní vyšetření).
- Antivaxeři a odmítači HPV testace i v odborné veřejnosti a mezi poskytovateli.
- Nedostatečná propagace screeningu a edukace veřejnosti
- Nerovnoměrné pokrytí screeningem v jednotlivých krajích.
- Nedostatečná účast žen ve vyšších věkových kategoriích ve screeningu.
- Ne vždy dostatečné sdílení informací mezi zadavatelem a screeningovou laboratoří (nevyplňování údajů na žádankách).

Příležitosti (Opportunities)

- Sdílení informací elektronickou cestou, párování výsledků cytologie a histologie elektronicky
- Upgrade schémat pro řešení abnormálních výsledků,
- Začlenění a úhrada triážových metod do algoritmů řešení abnormálních výsledků
- Zlepšování systémů kontroly kvality, zavádění kritérií kvality pro poskytovatele
- Investice do rozvoje laboratorních informačních systémů

Hrozby (Threats)

- Zhoršená dostupnost péče a personálního zajištění poskytovatelů v důsledku stárnutí odborného personálu
- Finanční nedostatečnost pro rozvoj a využívání nových metod
- Vstup lobbingu do zavedeného Programu a ztráta možnosti kontinuálního sledování a analýzy dat
- Návrat k šedému screeningu v důsledku neprověřených změn screeningového schématu

Za Společnost českých patologů ČLS JEP

MUDr. Markéta Trnková,

prof. MUDr. Pavel Dondr, Ph.D.

Člen výboru pověřený screeningovými programy

30. 7. 2025